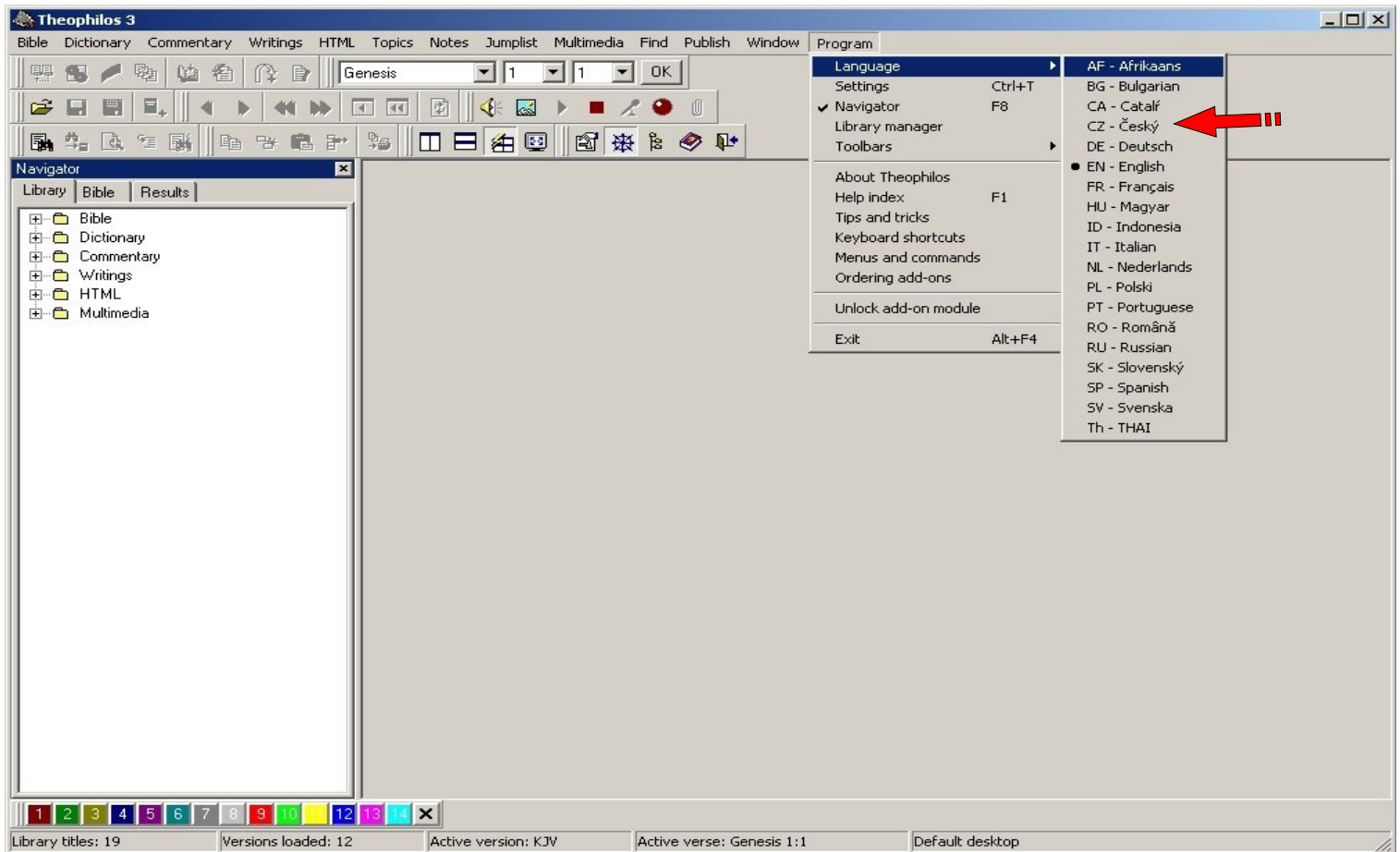

THEOPHILOS

(návod k použití)

Nejprve si z internetových stránek www.theophilos.com (nebo www.theophilos.sk) stáhněte všechny soubory, které Vás zajímají a nainstalujte je (podrobný návod na instalaci programu Theophilos a modulů najdete na těchto stránkách). V tomto článku bych se rád zaměřil pouze na ty nejužitečnější a nejpraktičtější funkce tohoto velmi dobrého biblického programu. Tu užitečnost beru ze svého pohledu, a tak je možné, že pro někoho jiného budou důležitější věci, o kterých jsem se ani nezmínil. Součástí programu je i nápověda (v angličtině), kde najdete veškeré podrobnosti.

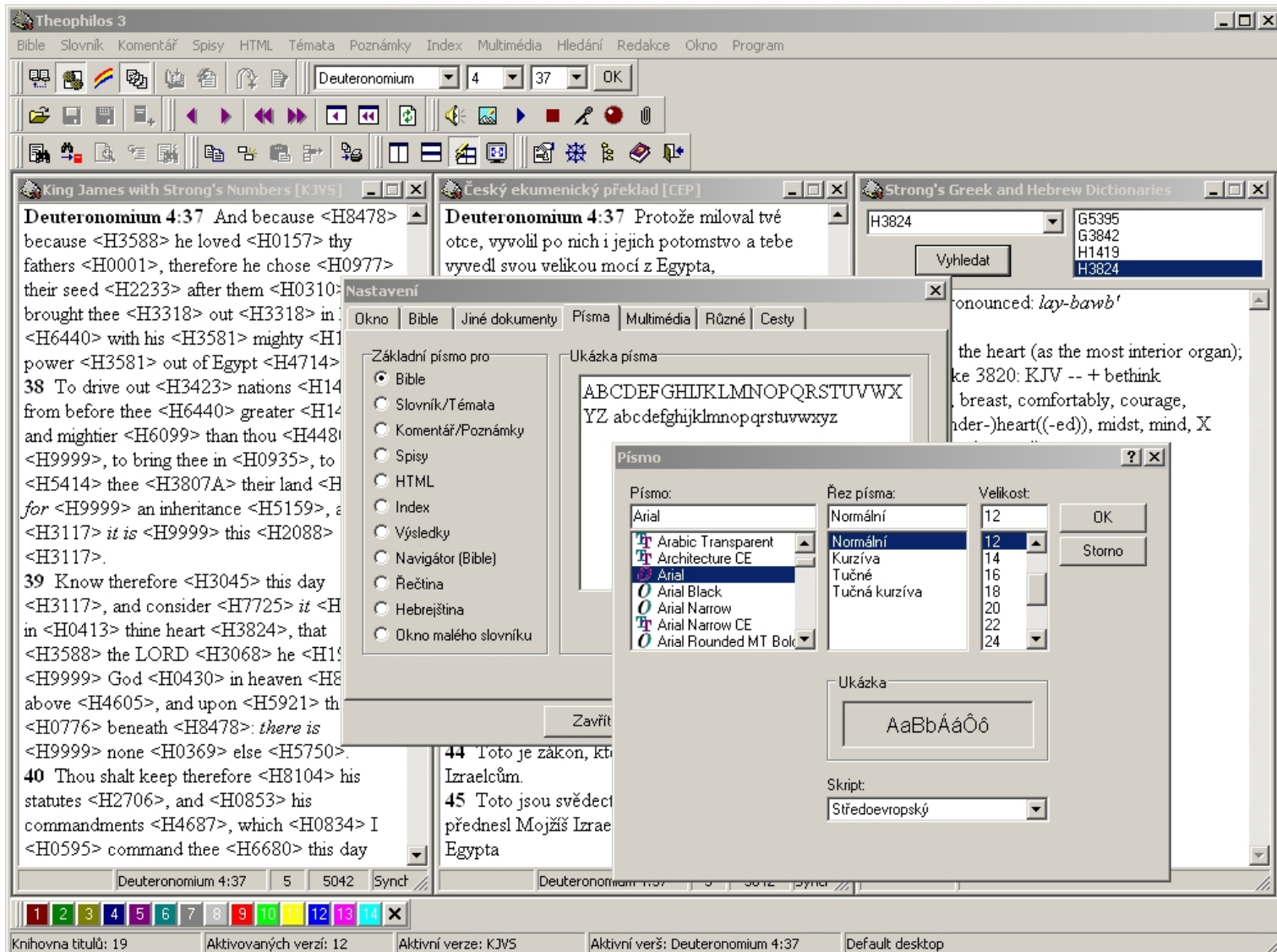
Nejprve si uděláme základní nastavení programu. Spustěte Theophilos (Start – Programy – Theophilos 3 – Theophilos 3)! Klikněte na ikonku „**Program**“, najedte na první záložku „**Language**“ (Jazyk) a zvolte **CZ – Český**. Výborně, teď už s Vámi bude Theophilos komunikovat česky.

Dalším bodem menu „Program“ je „Nastavení“. Klikněte na záložku „Bible“! Doporučuji Vám zaškrtnout volby „Inteligentní synchronizace“ a „Otevřít v režimu synchronizace“. Tato volba Vám zajistí, že když budete mít otevřených několik překladů současně, budou se posouvat současně s aktivním překladem. Dále si můžete vybrat překlady, které se budou aktivovat při startu, a velmi užitečnou funkcí je možnost vybrat si verze překladů pro porovnávací režim. Zde si vyberete pouze překlady, které Vás zajímají, resp. takové, kterým rozumíte.

The screenshot displays the Theophilos 3 application window. The main interface shows the Bible text for Deuteronomium 4:37 in both English (King James Version) and Czech (Český ekumenický překlad). A settings dialog box titled "Nastavení" is open, showing options for "Inteligentní synchronizace" and "Otevřít v režimu synchronizace", both of which are checked. Below these are two lists for "Aktivovat verze při startu" and "Verze v porovnávacím režimu", each containing several Bible versions like "Biblia Gdańska", "Český ekumenický překlad", "King James Version", etc. A "Strong's Greek and Hebrew Dictionaries" window is also visible, showing a search for "H3824" and its definition: "pronounced: lay-bawb' the heart (as the most interior organ); ... breast, comfortably, courage, ...". The bottom status bar shows "Knihovna titulů: 19", "Aktivovaných verzí: 12", "Aktivní verze: KJV5", "Aktivní verš: Deuteronomium 4:37", and "Default desktop".

Dalším záložkou v sekci „Nastavení“ jsou „Písma“. Zde si můžete nastavit typ a velikost písma ve vybrané sekci (snad kromě menu). Pro potvrzení klikněte na „OK“! Nyní můžete zkontrolovat výsledek Vaší úpravy, a případně velikost či font písma znovu změnit.

Dalším záložkou v sekci „Nastavení“ jsou „Multimédia“. Zde si můžete vybrat, zda si přejete, aby při startu programu Theophilos hrála „hudba“. Vzhledem k tomu, že Theophilos umožňuje i nahrávání zvukových záznamů (například Vašich komentářů a poznámek), můžete si v této sekci nastavit v několika krocích kvalitu záznamu, a tím i výslednou velikost souborů.

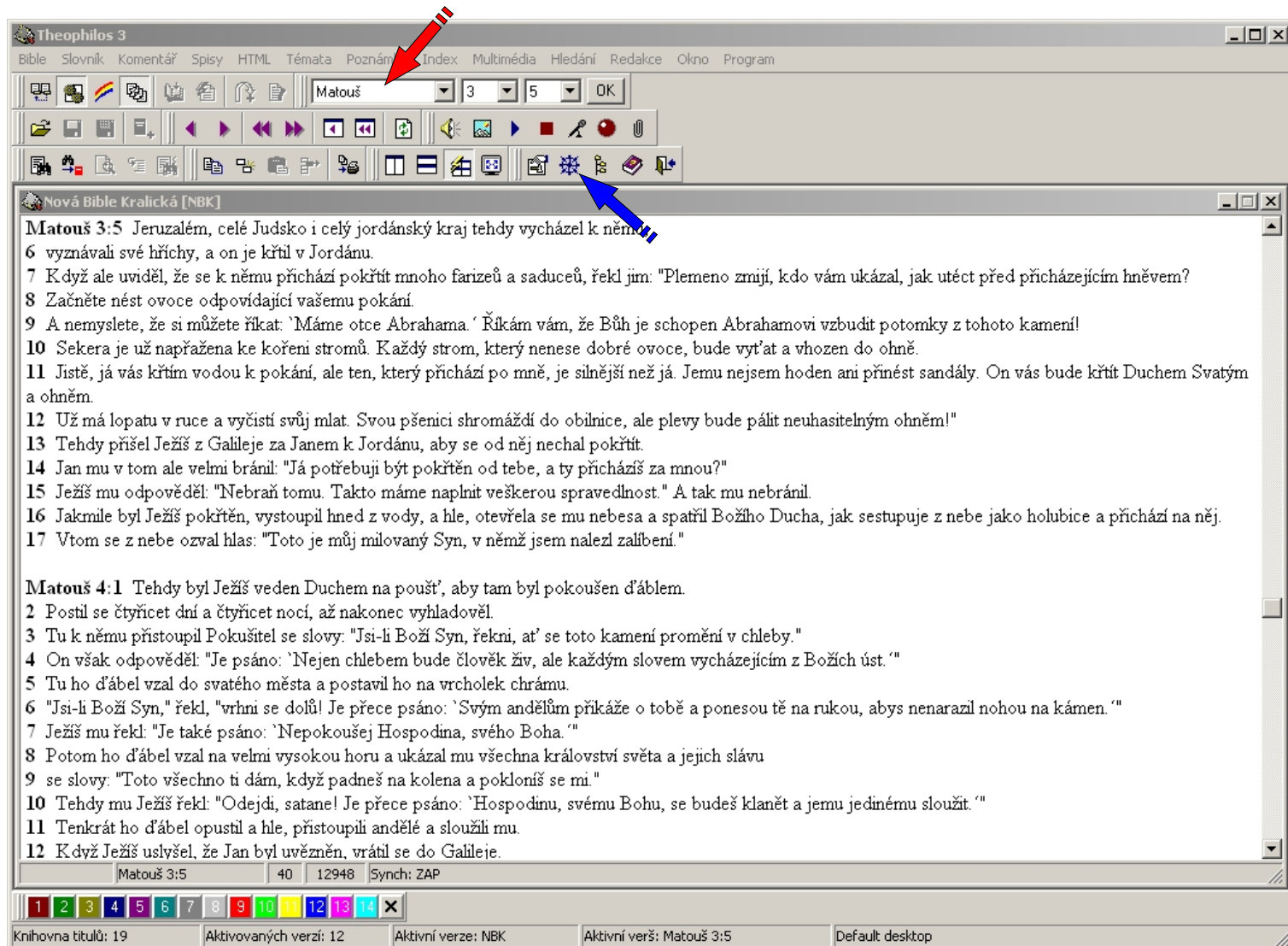
The screenshot shows the 'Theophilos 3' application window. The main window displays the Bible text for Genesis 1:1-24. A 'Nastavení' (Settings) dialog box is open, showing the 'Multimédia' tab. The dialog has the following options:

- Použít média z CD
- Hrát zvuk při startu

Below these options is a slider for 'Nahrávání' (Recording) with labels 'Menší soubor' (Smaller file) and 'Vyšší kvalita' (Higher quality). The slider is positioned towards the 'Vyšší kvalita' end. At the bottom of the dialog are 'Zavřít' (Close) and 'Nápověda' (Help) buttons.

The background window shows the Bible text for Genesis 1:1-24. The 'Navigátor' (Navigator) on the left shows the book of Genesis selected. The status bar at the bottom indicates 'Knihovna titulů: 19', 'Aktivovaných verzí: 12', 'Aktivní verze: NBK', 'Aktivní verš: Genesis 1:1', and 'Default desktop'.

Nyní klikněte do menu „Bible“ a vyberte si nějaký překlad, který chcete otevřít. Na obrázku vidíte jako příklad otevřený překlad „Nová Bible Kralická“. V horní části obrazovky vidíte výběrové menu, pomocí kterého můžete rychle změnit knihu bible, kapitolu či verš (viz červená šipka). Další možností je použít „navigátor“, který se skrývá pod ikonkou lodního kola pro ovládání kormidla (viz. modrá šipka).

Zřejmě tou vůbec nejjíc nápomocnou funkcí biblických programů včetně Theophilla jsou možnosti rozšířeného vyhledávání. Vyhledávač spustíte buď tak, že kliknete na menu „Hledání“ a zvolíte „Vyhledávač“, nebo použijete mnohem rychlejší možnost, totiž klávesovou zkratku **CTRL + F**. Na obrázku vidíte modelovou situaci, kdy chcete v bibli najít každou zmínku týkající se poslušnosti či neposlušnosti. Do vyhledávače zadáte společný kořen slova (což je v našem případě „**poslušn**“) a zbytek nahradíte zástupným znakem – hvězdičkou *. Takže vyhledávaný výraz bude „***poslušn***“. Nebudeme požadovat rozlišování malých a velkých písmen, zvolíme si překlad, v kterém chceme vyhledávat a klikneme na „**Hledat**“. Pokud chcete vyhledávat pouze např. ve starém zákoně, novém zákoně nebo v konkrétních knihách, klikněte na tlačítko „**Rozsah**“, a vyberte si!

Stejně snadno si tento vyhledávač poradí v případě, že chcete najít nějaké konkrétní spojení slov. Řekněme, že si vzpomenete, že se máme buď obnovovat proměnou své mysli, nebo proměňovat obnovou své mysli, a chcete zjistit, jak to je správně a kde je to v bibli napsáno. Jednoduše tedy zadáte společné kořeny slov (v našem případě doporučuji výraz „**obnov* mysl**“), zaškrtnete volbu, že chcete najít verše obsahující všechna vyhledávaná slova „**Všechny**“ - a dáte „**Hledat**“. Za cca 0,1s se dozvíte, že hledaný verš je Římanům 12,2.

The screenshot shows the Theophilos 3 application window. The main text area displays the following verses:

Matouš 3:6 vyznávali své hříchy a dávali se od něho v řece Jordánu křtít.
7 Ale když spatřil, že mnoho farizeů a saduceů přichází ke křtu, řekl jim: "Plemeno zmiň, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem?
8 Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání.
9 Nemyslete si, že můžete říkat: 'Náš otec je Abraham!' Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamení.
10 Sekera je už na kořeni stromů; a
11 Já vás křtím vodou k pokání, ale
12 Lopata je v jeho ruce; a pročistí
13 Tu přišel Ježíš z Galileje k Jordánu
14 Ale on mu bránil a říkal: "Já bych
15 Ježíš mu odpověděl: "Připust' to
16 Když byl Ježíš pokřtěn, hned vys
17 A z nebe promluvil hlas: "Toto je

Matouš 4:1 Tehdy byl Ježíš Duchem
2 Postl se čtyřicet dní a čtyřicet noc
3 Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: "
4 On však odpověděl: "Je psáno: 'N
5 Tu ho vezme ďábel na do svatého
6 a řekne mu: "Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť' je psáno: 'Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen'!"
7 Ježíš mu pravil: "Je také psáno: 'Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.'"
8 Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu
9 a řekne mu: "Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět."
10 Tu mu Ježíš odpoví: "Jdi z cesty, satane; neboť' je psáno: 'Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.'"
11 V té chvíli ho ďábel opustil, a hle, andělé přistoupili a obsluhovali ho.
12 Když Ježíš uslyšel, že Jan je uvězněn, odebral se do Galileje.
13 Opustil Nazaret a usadil se v Kafarnaum při moři, v území Zabulóna a Neftalím.

The search dialog box "Hledání v CEP - Genesis až Zjevení Janovo" is open, showing the search criteria "poslušn*" and a list of search results including "abaddon", "abagtovi", "abakuk", "abakuka", "abána", "abarim", "abarim", "abarimských", "abarimu", "abba", "abda", "abdeel".

Další možností vyhledávání je vybrat si v pravém seznamu hledané slovo či hledaná slova z konkrétního překladu bible (viz. obrázek). Do seznamu vyhledávaných slov je přesunete buď dvojklikem na dané slovo, nebo kliknutím na tlačítko „<<“. V tomto případě je samozřejmě potřeba zaškrtnout volbu najít verše obsahující „Alespoň jedno“ hledané slovo.

Theophilos 3

Bible Slovník Komentář Spisy HTML Témata Poznámky Index Multimédia Hledání Redakce Okno Program

Deuteronomium 4 37 OK

Český ekumenický překlad [CEP]

Deuteronomium 4:37 Protože miloval tvé otce, vyvolil po nich i jejich potomstvo a tebe vyvedl svou velikou mocí z Egypta,

38 aby před tebou vyhnal pronárody větší a zdatnější, než jsi ty, a přivedl tě do jejich země a dal ti ji do dědictví, jak tomu je dnes.

39 Proto poznej dnes a vezmi si k srdci, že Hospodin je Bůh nahoře na nebesích i dole na zemi; žádný jiný není.

40 Dbej na jeho nařízení a příkazy, které ti dnes udlím, aby se vedlo dobře tobě i tvým synům po tobě a abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti pro všechny dny dává Hospodin, tvůj Bůh.

41 Tehdy oddělil Mojžíš tři m

42 aby se tam mohl utéci ten, zůstane naživu:

43 do rúbenovského Beseru v

44 Toto je zákon, který předl

45 Toto jsou svědectví, naříze

46 v Zajordání, v údolí naprot

47 Obsadili jeho zemi i zemi b

48 od Aróeru, který je na bře

49 a celou pustinu za Jordáne:

Deuteronomium 5:1 Moj

2 Hospodin, náš Bůh, s námi t

3 Tuto smlouvu neuzavřel Hos

4 Tvář v tvář mluvil s vámi Hospodin na hoře zprostředku ohně.

5 Já jsem stál v oné době mezi Hospodínem a vámi, abych vám oznámil Hospodinovo slovo, protože jste se báli ohně a nevystoupili jste na horu. Řekl:

6 "Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.

7 Nebudeš mít jiného boha mimo mne.

8 Nezobrazíš si Boha zpodoběním ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí.

9 Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já Hospodin, tvůj Bůh, jsem Bůh žárlivě milující. Stáhám vinu otců na synech i do třetího a čtvrtého pokolení těch, kteří mě nenávidí,

10 ale prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kteří mě milují a má přikázání zachovávají.

Deuteronomium 4:37 5 5042 Synch: ZAP

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 X

Knihovna titulů: 19 Aktivovaných verzí: 12 Aktivní verze: CEP Aktivní verš: Deuteronomium 4:37 Default desktop

Hledání v CEP - Genesis až Zjevení Janovo

Bible Knihovna

pocítit pocítli pocítit pocítíte pocítoval pocítovat cítí cítil cítila cítí << cítit

Zastupující znak Znak logického NE

Rozlišovat malé/velké

Najdi verše obsahující slova

Alespoň jedno Všechny Frázi

Povolená vzdálenost veršů 0

Hledat v: Český ekumenický překlad Vytvořit nové okno

Nápověda Zavřít Rozsah Hledat

cítary
cítáře
cítí
cítil
cítila
cítím
cítit
cítuplné
cizáci
cizáckému
cizáckými
cizačce
cizaček

se uteče do některého z těchto měst a
Gólanu v Bášanu.
Mojžíš a Izraelci po svém vyjití z Egypta.
ji. Učte se jim a bedlivě je dodržujte.

Když Vám vyhledávač najde větší množství veršů vyhovující Vaším podmínkám, zobrazí je v samostatném okně. Když narazíte na verš, který Vás zajímá a chcete si daný překlad otevřít na místě tohoto verše, můžete jej otevřít dvěma způsoby. Buď můžete na vyhledaný verš kliknout pravým tlačítkem myši a vybrat volbu „**Kontext Exodus 24:7**“, nebo najet kurzorem (kliknutím levého tlačítka myši) na vybraný odkaz a kliknout na „**Enter**“.

The screenshot shows the Theophilos 3 application window. The main menu includes Bible, Slovník, Komentář, Spisy, HTML, Témata, Poznámky, Index, Multimédia, Hledání, Redakce, Okno, and Program. The search bar contains 'Exodus 24 7' and 'OK'. The search results are displayed in a list with a context menu open over the first result, 'Kontext Exodus 24:7', with 'Enter' selected. The context menu options include: Vyhledávač (Ctrl+F), Hledat v těchto výsledcích (Ctrl+R), Nalézt v tématech slovníku (Shift+Ctrl+D), Kopírka (Ctrl+P), Kopírovat (Ctrl+C), Kopírovat verš (Ctrl+X), Kopírovat referenci (Ctrl+Z), Smazat verš (Ctrl+Del), and Nastavení písma... (Alt+R). The main text area shows the 'Český ekumenický překlad [CEP]' of Exodus 24:7: 'Potom vzal Knihu smlouvy a předčítal lidu. Prohlásili: "Poslušně budeme dělat všechno, o čem Hospodin mluvil."' followed by verses 8 through 18. A separate window on the left shows search results for 'poslušně' and 'poslušnost', listing verses like Žabny 103:20, Poislvi 30:17, Jeremjáš 35:18, and Ošaniam 5:19. The status bar at the bottom shows 'Knihovna titulů: 19', 'Aktivovaných verzí: 12', 'Aktivní verze: CEP', 'Aktivní verš: Exodus 24:7', and 'Default desktop'.

Program Theophilos umožňuje mít otevřeno najednou více překladů (viz. obrázek)

The screenshot displays the Theophilos 3 application interface. At the top, there is a menu bar with options: Bible, Slovník, Komentář, Spisy, HTML, Témata, Poznámky, Index, Multimédia, Hledání, Redakce, Okno, Program. Below the menu is a search bar containing 'Matouš' and a dropdown menu with '3' and '5', and an 'OK' button. A toolbar with various navigation icons is located below the search bar. The main area is divided into three windows:

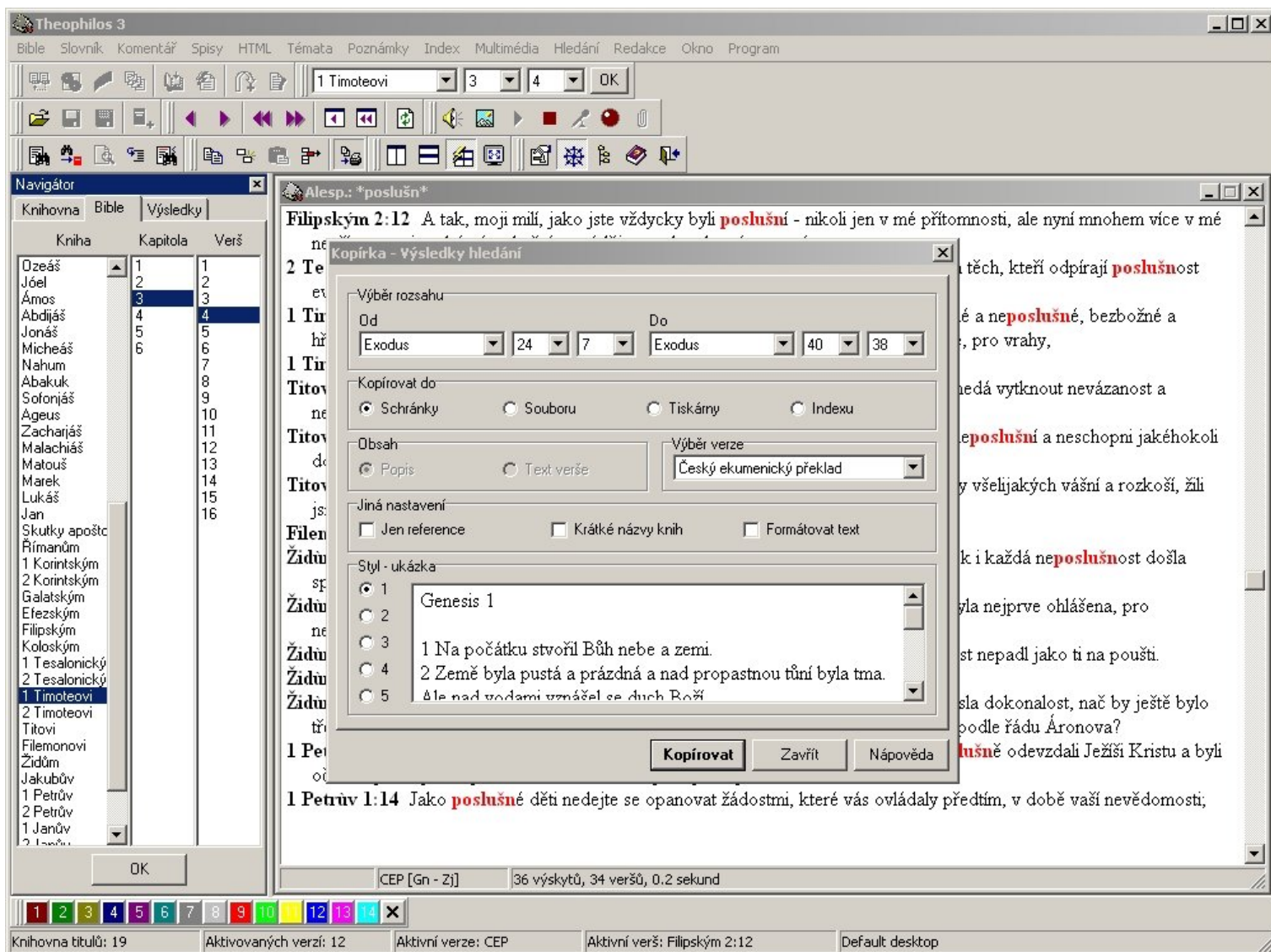
- Navigátor**: A sidebar window showing a list of books and chapters. The 'Matouš' book is selected, and the list shows chapters 1 through 28.
- Nová Bible Kralická [NBK]**: The first window showing the text of Matthew 3:5 in the Kralická Bible translation. The text includes verses 6 through 12.
- Nová smlouva (KMS) [KMS]**: The second window showing the text of Matthew 3:5 in the Nová smlouva (KMS) translation. The text includes verses 6 through 12.
- Český ekumenický překlad [CEP]**: The third window showing the text of Matthew 3:5 in the Český ekumenický překlad (CEP) translation. The text includes verses 6 through 12.

At the bottom of the interface, there is a status bar with the following information: Knihovna titulů: 19, Aktivovaných verzí: 12, Aktivní verze: NBK, Aktivní verš: Matouš 3:5, Default desktop.

Jak jsme si již říkali, program Theophilos nabízí i porovnávací režim. Tento režim můžete aktivovat výběrem menu „Bible“ a výběrem „Porovnávací režim“, kliknutím na ikonku porovnávacího režimu (viz. šipka) nebo klávesovou zkratkou **CTRL + M**. Výsledek můžete vidět v pravém okně.

The screenshot displays the Theophilos 3 application window. The menu bar includes options like Bible, Komentář, Spisy, HTML, Témata, Poznámky, Index, Multimédia, Hledání, Redakce, Okno, and Program. A toolbar contains various icons, with a red arrow pointing to the comparison mode icon. The main area is split into two panes. The left pane, titled 'Alesp.: *poslušn*', shows a list of Bible verses with the word 'poslušnost' highlighted in red. The right pane, titled '1 Timoteovi 3:4', displays the same verse in multiple translations: CEP, KJV, KJVS, KR, LUT, NBK, KMS, RVA, RUS, SGNT, and STTR. The bottom status bar shows 'Knihovna titulů: 19', 'Aktivovaných verzí: 12', 'Aktivní verze: CEP', 'Aktivní verš: 1 Timoteovi 3:4', and 'Default desktop'.

Pokud délka biblického textu, který chceme zkopírovat, překračuje obsah okna, musíme použít tzv. „kopírku“. Je to modul, který nám umožňuje vybrat jednoduše rozsah kopírovaného textu, i styl výpisu (5 stylů na výběr). Na níže uvedeném příkladě chceme zkopírovat text z Exodu (2. Mojžíšova) od 7. verše 24. kapitoly až po 38. verš 40. kapitoly, stylem výpisu č. 1 (název kapitoly, jednotlivé verše na samostatných řádcích – s čísly veršů). Text si kliknutím na tlačítko „**Kopírovat**“ vložíme do schránky (paměti Windows), a poté jej můžeme vložit do libovolného textového editoru, e-mailového klienta apod. pomocí klávesové zkratky **CTRL + V**, nebo kliknutím pravého tlačítka myši na místo, kam chceme text vložit, a výběrem volby „**Vložit**“. Kopírku najdete v menu „**Redakce**“, nebo ji můžete aktivovat klávesovou zkratkou **CTRL + P**.

Součástí kopírky je i výběrové pole pro výběr překladu (viz. obrázek).

The screenshot shows the 'Theophilos 3' application window. The main window displays the Bible text for 'Filipským 2:12' with the word 'poslušni' highlighted in red. A search dialog box titled 'Kopírka - Výsledky hledání' is open, showing search results for 'poslušni'. The dialog has several sections:

- Výběr rozsahu:** 'Od' (Exodus 24:7) and 'Do' (Exodus 40:38).
- Kopírovat do:** Radio buttons for 'Schránky', 'Souboru', 'Tiskárny', and 'Indexu'.
- Obsah:** Radio buttons for 'Popis' and 'Text verše'.
- Výběr verze:** A list of Bible translations including 'Nová Bible Kralická', 'Kralická bible', 'Luther Bibel 1912', 'Nová Bible Kralická', 'Nová smlouva (KMS)', 'Reina Valera 1909', 'Russian Synodal Bible', 'Scrivener's Greek NT 1894', and 'Stephanus Textus Receptus'. 'Reina Valera 1909' is selected.
- Jiná nastavení:** Checkboxes for 'Jen reference' and 'Krátké názvy kn'.
- Styl - ukázka:** A preview of the selected translation style, showing 'Genesis 1' with the text: '1 Na počátku Bůh stvořil nebe a zemi. 2 Země pak byla pustá a prázdná, nad propastí byla tma a nad vodami se vznášel Rožň Duch'.

Buttons at the bottom of the dialog are 'Kopírovat', 'Zavřít', and 'Nápověda'. The status bar at the bottom of the application shows 'CEP [Gn - Z]', '36 výskytů, 34 veršů, 0,2 sekund', and 'Aktivní verze: CEP'. The taskbar at the bottom shows the active window title 'Knihovna titulů: 19' and 'Aktivní verze: 12'.

Do programu Theophilos si můžete stáhnout a nainstalovat např. i Strongův řecko-anglický a hebrejsko-anglický biblický slovník, který využijete u překladů s uvedenými tzv. Strongovými čísly. Pokud např. rozumíte anglicky, můžete použít King James verzi se Strongovými čísly. Nejprve si otevřete vybraný slovník (Menu „Slovník“). Poté si označíte Strongovo číslo slova, které Vás zajímá, a buď na výběr kliknete pravým tlačítkem myši a vyberete nabídku „Nalézt v tématech slovníku“, nebo použijete klávesovou zkratku **SHIFT + CTRL + D**. Ve slovníku se Vám objeví anglický přepis výslovnosti hebrejského či řeckého slova použitého na daném místě v originálu, včetně vysvětlení významu slova a podrobností. Je to náhradní řešení, tato funkce je mnohem lépe zpracována např. v dalším skvělém bezplatném biblickém programu **E-Sword**.

The screenshot displays the Theophilos 3 application window. The main text area shows Deuteronomium 4:37-45 in the Czech Bible. A context menu is open over the text, listing various actions like 'Nalézt v tématech slovníku' (Find in dictionary topics) with the keyboard shortcut Shift+Ctrl+D. To the right, the 'Strong's Greek and Hebrew Dictionary' window is open, showing the search results for the Strong's number H3824, which is 'lebab'. The dictionary entry includes the pronunciation 'lay-bawb', the Hebrew root '3823', and the English definition: 'from 3823; the heart (as the most interior organ); used also like 3820: KJV -- + bethink themselves, breast, comfortably, courage, ((faint), (tender-)heart((-ed)), midst, mind, X unawares, understanding. See Hebrew No. 3823 <H3823> See Hebrew No. 3820 <H3820>'. The interface also shows a toolbar with navigation icons, a menu bar with options like 'Bible', 'Slovník', and 'Komentář', and a status bar at the bottom indicating the current book and verse.

Nezmínil jsem u tohoto programu mnoho funkcí, které možná využijete. Je to např. možnost využívání textových poznámek, barevné označování textu, používání záložek, nahrávání a používání hlasových poznámek, otvírání grafických souborů, zvukových souborů a souborů typu HTML.

Theophilos je skutečně dobrý biblický program, který využije každý, kdo chce bibli studovat trochu hlouběji. Je výbornou pomůckou pro studium vybraných témat (nebo použitých výrazů). Jeho hlavními výhodami jsou cena, stabilita, české prostředí a množství českých překladů bible. Pro zájemce o detailnější studium bible a originálních textů (hebrejštiny a řečtiny) bych doporučoval zejména programy **Davar** a **E-Sword**. Bohatá nabídka biblických programů je i v oblasti operačního systému Linux.

Libor Diviš

www.musculus.cz

www.musculus.cz/buh

www.musculus.cz/seznamka

www.musculus.cz/ppp

info@musculus.cz